

QUI SOM I QUÈ FEM

Sensedrama, Aula de teatre som una empresa que es dedica a la **pedagogia teatral**. El nostre professorat es compon per **actors llicenciats en Art Dramàtic** i professionalment en actiu, amb una llarga experiència professional. Sensedrama és, també, **una companyia de teatre**, en Francesc Ollé i la Sílvia Molins, en són els seus membres principals.

L'any 2010, Sensedrama Teatre passa de no tenir seu a ser **companyia resident a l'Ateneu Torrellenc de Torrelles de Llobregat**. I, també, engega l'escola de teatre del mateix lloc: Sensedrama, Aula de Teatre.

Arrel de la bona experiència obtinguda amb aquest projecte, el 2012 exporta el seu model d'escola de teatre a Begues, i engega **Sensedrama Aula de Teatre Begues**, al Club-Casino d'aquest municipi. I, el 2014, comença l'activitat de l'**Escola de Teatre El Casino Sensedrama, a la Societat El Casino de St. Andreu de la Barca**.

Així mateix, realitza diferents tallers de teatre arreu, per a primària, secundària, adults i altres col·lectius, a través de **Sensedrama, Tallers de Teatre**.

Entenem la interpretació com una via per contribuir en la formació integral de la persona a través del teatre. L'objectiu principal és **millorar les habilitats socials, expressives i emocionals de la persona**.

L'expressió dramàtica és una bona eina d'**interès educatiu pel currículum escolar** en camps tan diversos com l'àrea de llengües, l'educació artística, l'educació física, l'educació per al desenvolupament personal, etc., ja que estimulen la persona a instrumentar la seva imaginació, creativitat, entre altres coses.

Com diu Georges Laferrière ; «Participar en un muntatge teatral augmenta el poder de concentració, l'autoestima, la sociabilització i millora el treball en grup».

Així doncs, no només és un una excel·lent font de diversió i una activitat de lleure molt completa i variada, sinó que també conté una alt interès de formació personal, social i emocional.

Som una **escola integradora** que està **a favor de la llibertat i la igualtat**, és **inclusiva i pluralista**, i potencia la **coeducació** i el **treball cooperatiu**.

Fem diferents **grups**, segons els diferents **cicles formatius**, els quals segueixen un **programa** específic. Aquest, es va desenvolupant en diferents continguts i mostres obertes al públic durant el curs.

Treballem l'**expressió corporal**, l'**expressió oral**, el **joc dramàtic**, la **improvisació**, la **creació individual i col·lectiva**, i totes aquelles **eines tècniques del món de la interpretació**.

LÍNIA PEDAGÒGICA

El procés comença als 6 anys, a Primària, i arriba a l'edat adulta, sense límit d'edat.

En els primers cursos treballem la desinhibició, l'arribada al grup i l'entesa, la primera presa de contacte amb la interpretació mitjançant el conte i els seus personatges; i a través del joc teatral arribem a les primeres improvisacions en equip.

El segon bloc de primària inicia l'alumne a un recorregut per diferents estils interpretatius, apropant-nos a la construcció del personatge, coneixent *la commedia dell'arte* i *el clown*, les ombres xineses, els titelles, i introduint l'alumne a l'expressió corporal i a la tècnica vocal.

La segona part del procés s'inicia amb els cursos de Secundària oferint tècniques d'interpretació, entrenament actoral i expressió corporal. Comencem el treball del text amb el monòleg i les escenes de pocs personatges, i posteriorment arribem a l'escena escrita apropant-nos a diferents autors clàssics i contemporanis; per arribar a la posada en escena d'una peça teatral, on es posaran de manifest totes les tècniques treballades; cos, veu i interpretació.

El treball de final de procés de l'activitat és la creació d'un projecte comú.

OBJECTIUS

- *Formar en valors.*
- *Reforçar l'autoconcepte, la seguretat en un mateix i envers els altres.*
- *Despertar el sentit autocrític i la pròpia opinió.*
- *Aprendre i reforçar les habilitats socials i l'autonomia personal.*
- *Desenvolupar l'autoexigència en un mateix i en el grup.*
- *Desinhibició personal envers el grup.*
- *Vèncer la vergonya a l'hora de mostrar-se davant dels companys.*
- *Conèixer les pròpies emocions i les dels altres, controlar-les i potenciar-les.*
- *Aprendre a relaxar-se.*
- *Prendre consciència, "adonar-se de".*
- *Aprendre a observar.*
- *Aprendre a escoltar.*
- *Saber proposar, prendre la iniciativa i intervenir.*
- *Saber treballar de manera individual i en equip.*
- *Millorar la relació amb els companys.*
- *Ajudar a potenciar les habilitats de cadascú.*
- *Treballar les dificultats.*
- *Afavorir l'espontaneïtat.*
- *Activar l'imaginari.*
- *Desenvolupar la creativitat.*
- *Reforçar la memòria.*

- *Estimular la concentració i l'atenció.*
- *Educar la sensibilitat artística*
- *Desenvolupar els sentits: la vista, l'oïda, el tacte, l'olfacte...*
- *Explorar les possibilitats que tenim amb :*
 1. *El cos.*
 2. *La veu.*
 3. *La imaginació.*
- *Afavorir la comunicació verbal i gestual amb el grup.*
- *Millorar la relació amb l'espai i els objectes.*

- ***Conèixer alguns aspectes relacionats més directament amb el món del teatre:***
 1. *Aproximar l'alumne a les tècniques bàsiques d'interpretació.*
 2. *Familiaritzar-se més amb el vocabulari, les normes i el funcionament del teatre.*
 3. *Prendre consciència del públic.*
 4. *Diferenciar l'espai teatral i l'espai del públic.*
 5. *Conèixer, a nivell bàsic, alguns dramaturgs, obres de teatre, els diferents gèneres...*
 6. *Participar en les tasques paral·leles a la interpretació: escenografia, utilleria, caracterització, vestuari, música, llums...*
 7. *Enfrontar-se a la posada en escena, a la creació.*
 8. *Aproximació al treball de text: la narrativa, el conte, la poesia, el teatre.*
 9. *Utilitzar els objectes com a recurs dramàtic (els titelles, les ombres, les màscares).*

Amb el teatre podem desenvolupar, millorar i potenciar diferents àmbits o àrees que s'esdevenen en els nens i nenes durant les diferents etapes del seu desenvolupament físic, cognitiu, de personalitat i social. Hi ha un munt d'exercicis i jocs que, de ben segur, potenciaran aquestes àrees. Més endavant en farem referència.

ESTRUCTURA D'UNA SESSIÓ GENERAL

Escalfament

- Relaxació.
- Concentració-atenció.
- Escolta amb/del grup.
- Espai.

Per a centrar els nens i nenes en aquesta activitat "diferent" de les altres, on es demana un altre tipus de predisposició, una entrega absoluta, sinceritat, confiança, decisió i alhora concessions envers el grup.

Per al treball corporal

- La psicomotricitat (lateralitat, frontalitat, equilibri-desequilibri.)
- La coordinació (dreta, esquerra, davant, darrere, a dalt, a baix.)
- El ritme (lent, ràpid, simple, combinat, creixent, decreixent.)
- L'energia.
- La força.
- La relaxació.
- La respiració.
- El desbloqueig.
- El control corporal.
- Creativitat gestual.
- La consciència corporal.
- La coreografia, la dansa lliure.

Treballem tots aquests aspectes per aconseguir desbloquejar tensions, millorar les habilitats motrius, aconseguir una major fluïdesa en el moviment i una major capacitat i més possibilitats creatives amb el propi cos. El cos expressa emocions i sensacions, és a dir, comunica. És important prendre consciència de què comuniquem i què volem comunicar, expressar, fer que els altres sentin i entenguin.

El cos és tot, som nosaltres, a través d'ell, els altres tenen consciència de "mi", de com sóc, què em passa, què vull.

Treball vocal

- Vocalització.
- Articulació.
- Volums.
- Recerca de sons i sorolls.
- Diferents ritmes, les pauses, els silencis.
- Tonicitat.
- La veu i els estats d'ànim, els personatges, les emocions i els sentiments.

Amb això volem aconseguir que, explorant els límits de la veu i el so, apareguin noves formes expressives que estimulin l'alumne, ampliïn les seves possibilitats, millori en la seva parla habitual i sigui més precís, més clar, a l'hora d'explicar qualsevol cosa, que se l'entengui més, que sigui conscient de com parla.

L'imaginari

- Creació de personatges, situacions, escenes.
- Improvisacions lliures o guionades.
Tot això, per a estimular la imaginació, obrir més possibilitats creatives, ampliar horitzons, en definitiva. Amb aquest treball podem ampliar i "obrir la ment" als infants, trencar tòpics, treballar mancances del grup, afavorir la relació i possibilitar altres realitats.

Els jocs grupals o dramàtics possibiliten tractar les habilitats socials. Gràcies a alguns jocs podem ajudar a que aprenguin o millorin:

- Començar converses.
- Saber dir que no.
- Demanar favors.
- Presentar queixes.
- Presentar-se a algú amb qui costa fer-ho.
- Reclamar els meus drets.

L'espectacle

Després de realitzar el treball d'**entrenament actoral**, entrarem en el del text a representar durant la mostra de fi de curs. Escollirem **textos adaptats a les edats de cada grup**, a nivell de contingut, dificultat, durada, etc.

Començarem a treballar el text al 2n trimestre. En farem una 1ª lectura i **treball de comprensió lectora**, feina que anirem realitzant en **diferents moments del procés**. D'aquesta manera, **potenciarem la memorització entenent el que diu i fa cada personatge, cada intèrpret**.

En una 2ª fase del procés, **posarem en peu el text**. I, finalment, ens haurem d'enfrontar al **moment d'abandonar-lo**; participar en les **tasques paral·leles a la interpretació** (vestuari, atrezzo, etc.); agafar **lleugeresa, ritme**, etc.; i, en definitiva, **passar-nos-ho bé dalt de l'escenari**.

Tot això es pot treballar a qualsevol edat, tan sols cal adaptar-ho en forma d'exercicis específics per a infantil, primària, secundària/adolescents i adults.

També hi ha tècniques interpretatives que ens poden ajudar a cada etapa. Posem alguns exemples:

A l'**Etapa de 1r. i 2n de primària**, una bona manera de treballar és a partir del conte i els seus personatges i les diferents possibilitats d'expressió (musical, plàstica, ombres...).

A **3r. i 4t.**, les titelles i les ombres xineses.

A **5è. i 6è.**, el clown i la construcció de personatges.

Nosaltres treballem sobre aquests temes després de fer un escalfament, exercicis de cos i veu i unes improvisacions. Als nens els agrada saber que presentaran un espectacle on hi haurà ombres o titelles o màscares... els motiva molt. I quan treballem amb grups de secundària o adults, caldrà que adaptem els continguts a aquests grups.

METODOLOGIA: MOTIVACIÓ/DIVERSIÓ/ROL DEL PROFESSOR-A

Per a que un aprenentatge pugui ser significatiu i així ser assimilat, cal que sigui afectivament **positiu, motivador i engrescador**. Cuidar amb dinàmiques de grup unes bones relacions entre les persones és fonamental per al bon clima a l'aula .

Les classes han de ser dinàmiques. S'utilitzen diversos procediments que tenen com a base el joc. D'aquesta manera **ens divertim mentre aprenem a fer teatre**.

El professor assumeix un rol actiu des d'una actitud assertiva. A vegades haurà de ser demostratiu, sobretot en els moments de la presentació d'exercicis. D'altres vegades un guia i assessor. I d'altres, si es donés el cas, haurà d'assumir el rol de líder o de conciliador.

AVALUACIÓ

L'avaluació forma part de la programació didàctica i estarem en contacte amb l'alumne i amb els seus tutors, en el cas dels menors d'edat, en tot moment. Farem una avaluació continuada i , **en alguns casos o grups específics, lliurarem un informe a les famílies al final de curs, tenint una reunió i podent compartir punts de vista**. Per a nosaltres, és molt important el feed-back amb els alumnes i les famílies; és la manera de millorar i evolucionar en la nostra feina.

L'avaluació consta de diferents etapes:

L'avaluació inicial:

Aquesta primera part del procés de treball és de "detecció". Utilitzarem com a eines de valoració el qüestionari als alumnes i els exercicis d'improvisacions adreçats a observar el nivell d'expressió, d'inventiva, de desinhibició i de dinàmica del grup d'alumnes (tipologia, relacions, rol, etc.).

L'avaluació formativa:

Aquesta fase del procés compren el treball del primer trimestre, la part d'instrucció formativa, fins al darrer trimestre, amb els assaigs del muntatge fins a la mostra. Valorarem el treball de taula, la construcció de personatge i el treball de conflicte, per la qual cosa, disposarem d'unes fitxes de seguiment i d'assaig.

L'avaluació final:

On cada professor farà un balanç final tant del procés de treball com del resultat final, amb el grup i amb cada alumne i família, en particular, si es considera oportú.

1r i 2n de Primària. El conte i el joc teatral.

PRIMER TRIMESTRE:

- Exercicis de coordinació, psicomotricitat i expressió corporal.
- Improvisacions gestuals relacionades amb agents externs (aire, foc, terra...) i diferents corporalitats.
- Treball corporal dels animals i la seva relació.
- Jocs i exercicis d'improvisació, en equip i amb el professor.
- Exercicis de relació amb els objectes.
- Escolta i treball d'un conte conegut per l'alumne.
- Escenificació del conte. Repartiment dels personatges que jugaran els alumnes.
- El joc de situació. L'espai. L'escena.

SEGON TRIMESTRE:

- Continuitat amb exercicis d'expressió corporal.
- Jocs de sensibilització amb música.
- Improvisacions amb objectes.
- Improvisacions individuals i en grup.
- Apropament al personatge a través del joc amb disfresses.
- Creació d'una màscara pròpia construint-la a classe.
- Creació, a partir d'improvisacions, de la presentació de la màscara i el joc del personatge.

TERCER TRIMESTRE:

- Creació de coreografies bàsiques i teatrals amb diferents músiques.
- Treball del ritme, amb música i sense.
- Jocs d'escolta i resposta.
- Posada en escena del conte a representar en la mostra de fi de curs, interpretant el personatge donat.
- Preparació i assaig de la mostra.
- Participació activa de l'alumne en tasques paral·leles a la interpretació (vestuari, atrezzo, músiques...).

3r i 4t de Primària. *Iniciació a les tècniques d'interpretació i l'expressió corporal. Treball amb titelles i ombres xineses.*

PRIMER TRIMESTRE:

- El joc teatral: la concentració i la desinhibició. Utilització del vocabulari teatral i introducció de nous termes.
- Introducció a les tècniques d'interpretació i entrenament actoral. Introducció d'improvisacions grupals basades en la comunicació sense i amb paraula.
- Improvisacions basades en la relació amb els objectes.
- Exercicis sensorials i d'imaginari.
- Exercicis que tenen relació amb la consciència de l'espai i del propi cos.
- Exercicis corporals a partir dels animals i humanitzant el seu moviment.
- Treball de les emocions a partir d'aquesta humanització.

SEGON TRIMESTRE:

- Continuitat amb improvisacions grupals posant en pràctica els coneixements anteriors.
- Creació d'un titella col·lectiu japonès (*Bunraku*). El seu moviment i les seves emocions.
- Creació i improvisacions amb d'altres tipologies de titelles.
- Creació i manipulació d'ombres xineses.
- Primers passos per la creació d'una escena improvisada. Introducció al *conflicte escènic*.
- Treball de la relació amb el company d'escena.

TERCER TRIMESTRE:

- Continuitat amb exercicis i improvisacions dels anteriors trimestres.
- Improvisacions gestuals.
- Creació, assaig i interpretació d'un taller de grup reflectint tots els aspectes treballats durant el curs.
- Participació activa de l'alumne en tasques paral·leles a la interpretació (vestuari, utilleria, músiques,...).

5è i 6è de Primària. El “clown” i construcció de personatge.

PRIMER TRIMESTRE:

- Disciplina i entrenament de l'actor.
- Joc d'improvisacions no realistes.
- Exercicis de recerca de la veritat interpretativa a partir de situacions imaginàries.
- Creació d'improvisacions individuals i de grup interpretant des de la pròpia veritat.
- Treball de l'espai i de la relació amb els objectes.
- Treball de l'emoció. Incorporació de la paraula en l'estat emocional (veu i gest en conjunt).
- Creació, desenvolupament i resolució de la situació dramàtica.
- Introducció a les característiques que defineixen el personatge del *clown*. Jocs d'iniciació.
- Analitzar diferents tipus de *clowns* a partir del joc.
- El *clown* i la relació amb els objectes, amb d'altres *clowns* i amb el públic.

SEGON TRIMESTRE:

- L'expressivitat de la pròpia màscara.
- El nas de *clown*. La transformació cap al personatge.
- Recerca del propi *clown* i del seu imaginari. Presentació.
- Improvisacions de grup a partir del *clown*.
- L'emoció del *clown* (sentiment de fracàs, de tendresa...).
- Introducció al “gag” teatral.
- Creació d'esquetxos a partir de la situació clownesca.
- Visionat de fragments de pel·lícules on s'hi coneguin diferents *clowns*. Anàlisi dels diferents estils
- A partir del visionat, joc dels diferents estils de *clown*.

TERCER TRIMESTRE:

- Tècnica de construcció de personatge.
- Creació de personatges de *clown*.
- Posada en escena d'un esquetx individual.
- Jocs de relació dels personatges creats.
- Creació d'esquetxos grupals.
- Creació del muntatge-taller a partir dels exercicis fets a classe.
- Participació activa i implicació directa de l'alumne en tasques paral·leles a la interpretació (vestuari, utilleria, músiques,...).

Les arts escèniques, i en concret el teatre, són un bé social, una gran eina per a l'enriquiment i integració de les persones en el seu medi sociocultural. Cada dia és més reconeguda la importància de l'educació no formal com a complementària als estudis formals establerts. És per això que, com a educadors i professionals, ens replantegem dia a dia noves maneres d'intervenció i de coneixement que siguin útils per a la formació integral de les persones.

OBJECTIUS GENERALS:

L'activitat dels tallers de teatre que Sensedrama ha dissenyat persegueixen un conjunt d'objectius que van més enllà d'un "producte final" (l'obra que tanca el curs). La representació és un moment clau, però no oblidem que tant important és la posada en escena d'una obra com el procés que es segueix per arribar-hi. En aquest sentit, Sensedrama, Aula de teatre aborda, al llarg de l'activitat, diferents tipus d'objectius:

- **Adquisició de competències cognitives.** Treball de conceptes teòrics propis del llenguatge teatral (gèneres i anàlisi teatral, coneixement del procés comunicatiu, coneixement del cos, etc.).
- **Adquisició d'habilitats interpretatives.** Expressió oral i corporal. Presentació en públic i integració en el muntatge teatral de les diferents tècniques apreses.
- **Millora del coneixement de llengua catalana.** Tant pel fet de ser la llengua vehicular al llarg de l'activitat d'aprenentatge, com, especialment, en la seva expressió oral.
- **Foment de valors.** Pensament crític, sensibilitat artística, responsabilitat i disciplina, participació i relació amb els altres.
- **Foment del temps de lleure constructiu.** Gaudir d'una activitat d'oci en l'àmbit cultural de manera activa. Tant pel que fa a la pràctica del teatre com a la recepció d'aquest com a públic.

OBJECTIUS ESPECÍFICS:

Conceptes (habilitats cognitives):

- **Treball de taula** (anàlisi de la trama teatral): gèneres teatrals, la història, l'argument, la situació dramàtica, els rols, informació objectiva, informació subjectiva, circumstància creada, circumstància donada, conflicte, procés comunicatiu (missatge, codificació, emissió i recepció), estètica, interpretació.

- **Construcció de personatge:** rols, l'objectiu i finalitat, l'antecedent, el conflicte, el punt de vista, l'estratègia, els sentiments, les emocions, les intencions, l'escolta, l'observació, els centres motors, la composició física del personatge (vestuari, maquillatge, ...)
- **Assaig:** la concentració, la imaginació, la fixació, la concreció, la comunicació, l'expressió, la intenció, la crítica, la valoració
- **Coneixements de llenguatge verbal:** la veu (respiració, ritme, dicció, volum, timbre), nivells de lectura (neutre, comprensiu, expressiu).
- **Coneixements de llenguatge no verbal:** la mecànica d'entrenament actoral, la composició gestual, el cos, el gest, el moviment, el ritme, accions i reaccions, cinètica, diferència entre farsa, còmic, i grotesc.

Procediments (habilitats procedimentals):

- **Procediments d'interpretació:** Exercicis de dinàmica de grup, exercicis per a la desinhibició, improvisació, dramatitzacions, jocs dramàtics, simulacres, role playing, presentacions, exercicis d'escolta activa, treball de camp (d'observació), exercicis de percepció, visualitzacions, tècniques de relaxació i concentració, exercicis de memòria, exercicis de repetició, resolucions de conflictes (adaptació), exercicis d'escalfament, exercicis d'imitació.
- **Procediment per al llenguatge verbal (expressió oral):** desenvolupament expressió oral en català, tècniques de preparació per parlar en públic, expressió en situacions diferents, improvisacions verbals, lectures dramatitzades, escalfament vocal, ús de diferents registres de veu, exercicis d'articulació, escolta activa.
- **Procediments per al llenguatge no verbal (expressió corporal):** consciència corporal, estiraments, acomodació del gest, expressió motriu i psicomotriu, moviment i ritme, flexibilitat corporal, moviment i impuls en diferents ubicacions del cos, exercicis de gest i suport de la emoció, reconeixement i ubicació de les emocions.
- **Procediments per als assaigs:** Assimilació de la repetició comprensiva per a la acomodació interpretativa, assimilació de la reestructuració de les fixacions, control de tècniques de mnemotècnica associativa.
- **Integració en un muntatge teatral** presentat públicament de les diferents tècniques apreses.

Valors (habilitats actitudinals):

- **Relació amb els altres:** capacitat per al treball en equip, respecte i valoració de l'altre/a, ajudar i respectar les iniciatives, possibilitats i límits de les relacions, sensibilitat cap a la pròpia cultura i reconeixement i valoració de la diversitat.
- **Autoconeixement:** Reflexionar críticament sobre la feina pròpia i la dels demés des d'una actitud assertiva, avaluar i autoavaluar, reconeixement, autocontrol i expressió de les emocions i dels gests.
- **Sensibilitat artística:** Valoració de la creativitat, gaudir del fet artístic opinant críticament a nivell estètic i pragmàtic sobre les manifestacions artístiques.
- **Responsabilitat i disciplina:** assistència a classe, iniciativa i valoració del treball autònom, esforç personal, capacitat de proposta i compromís en el treball.
- **Participació:** l'alumnat segueix la classe, proposa exercicis, comenta exercicis amb una actitud crítica constructiva.

Tots els objectius, abans citats, es treballen tenint en compte tant les necessitats i moment de maduració en què es troben els alumnes com la dinàmica que va assolint el grup.

TEMPORITZACIÓ DE CONTINGUTS:

1r TRIMESTRE:

- Avaluació Inicial o prèvia.
- Dinàmica de grups. "Coneixença, confiança i desinhibició".
- Treball sobre els objectius específics conceptuals, procedimentals i actitudinals.
- Tria de l'obra o del model de creació per a la representació teatral dins la mostra.

2n TRIMESTRE:

- Treball de taula combinat amb primeres improvisacions i assaigs.
- Construcció de personatges.
- Disseny i concreció per a la posada en escena.
- Assaigs.

3r TRIMESTRE:

- Assaigs.
- Assaig General.
- Estrena de l'obra.
- Visionat d'altres muntatges de la mostra.

- Avaluació de l'alumnat i professorat dels continguts.

Sílvia Molins

Francesc Ollé

SENSEDRAMA AULA DE TEATRE